

տաղէ թելը կը տեսնես որ կը վառի կը ցնդի ու կը կորսուի :

Լարծը մարմինները կը ծակէ , զոր օրինակ երկու բարակ պղնձի մէջ ապակիի կամ թուղթի կամ երկաթի կտոր մը հաստատելէդ ետև ելեքտրական կայծ մը հաղորդէ , կը տեսնես որ ելեքտրական նիւթը մէկ ծայրէն մէկալ ծայրը անցնիլ ուղելով հարկաւ ապակին կամ թղթին մէջէն կ'անցնի և պղտի ծակ մը կը բանայ :

Ելեքտրականութիւնը ձնշումն կը պատճառէ : Ապակեայ լայնկեկ խողովակ մը առ և քիչ մը ներկած ջուր կամ հասարակ ջուր լեցուր . խողովակին վարի դիէն ուրիշ անկիւն ծռած բարակ ապակեայ խողովակ մըն ալ դիր այնպէս որ առաջինին հետ զուգահեռական ըլլայ և երկու մետաղէ գնտակ դիմացէ դիմաց հաստատէ , մէկը խողովակին յատակէն բարձրացած , մէկան ալ բերնէն կախուած . երբոր բերնէն կախուած գնտակին դրակ ծայրին ելեքտրական կայծ մը հաղորդես , ելեքտրական հոսանքը ամանին մէջ կուգայ , և ներսը պարունակած օդը սաստիկ ձնշելով ջուրը քովի խողովակին մէջ կը մղէ , ուսկից ցնցուղի պէս դուրս կը նետուի :

Ելեքտրականութեան վրայ ուրիշ շատ երեսոյթներ ալ կան , բայց մեր դիտաւորութիւնը համառօտ զրել ըլլալով այսչափս բաւական կը համարինք :

ՅԱՄ · ԳԱՄԵԳԻՆ ՏԱՏԵԱՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Քնու :

ԶՄԵՐՈՒԵՆ ցուրտ իրիկուն մըն եր և կուսմար անտառէն իր միայնիկ իրշիթը կը դառնայ : Կ'ուղէ տղոցը կտոր մը հաց եփել , բայց տունը ոչ ամեւր ունի և ոչ ցորեննոցը հատ մը ցորեն :

Երկու պղտի տղաք գէմը կ'ելեն որ անօթութենէ երեսնին գոյն չկայ : — Հայրիկ , մեզի հաց տուր , վորերնիտ անօթի է . պղտի կտոր մըն ալ տաս մեզի բաւական է : — Ով որդեակէ իմ , բան մը չունիմ . Աստուած մեզի ողորմի :

— Երբոր մայրերիս այն սկ ճաղին մէջ դրած

ասկէ տարին ու եկեղեցւոյն քովի ձորը թաղեցին , մեզի հաց մը տուիր որ բոլոր որցունքով թրջած էր : Ըսէ մեզի հայրիկ , այն վերջի հացն էր որ մեզի կուտայիր :

— Ոհ , որդեակէ իմ , այսօր ամենկին բան մի չունիմ որ ձեզի տամ : Վազը Աստուած ողորմած է . իրեն օդնութեանն սպասենք : Ոհ , թէ որ կարեկէ , գուք ալ ինծի պէս սրաերնիդ ամուր բոլունցէք : Գուցէ վազը ուտելու բան մը գտնէք :

Եւ այս ըսելով քնարը պտտին վրայ կախուած տեղէն վար կ'առնու , որ զօրաւոր ձայն մ՛ունէր . իսկ աղաքը ալ բերան չեն բանար : Քնարին ձայնը անօթութիւնին մոռցունել կուտայ և կամոց կամաց երեամին ուրախութեան ինտում մը կը ծագի :

Հայրը երեսը մէկի կը դարձունէ որ արցունքը չետենան ու սրտին ցաւը չմմանան . և ուրախութեան եղանակ մը զարնելով տղաքը բոլոր իրիկունը կը խաղան , ինցուան հոգնած գագրած կ'իյնան կը քնանան :

Վշտագնեալ հայրը խեղճ աղջոց յարդէ անկողնին կը մօտենայ ճեռքերը բացած . — Աստուած իմ , կը կանչէ , գու որ վշտացելոց հայր ես , աղատէ զերենք իրենց նեղութիւններէն :

Եւ Աստուած լսեց իրեն աղօթքը . մահը վրայ կը հասնի ու աղաքը մէջմալ չեն արթըննար :

(ՀԵՐԵՆՊԱՆՆԵԱԾ ԸՆԿԵՐ + ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՆ :)

— ա Ռ Ա Կ

ՄԱԿ և ԿԱՀ :

ԿԱՐԴԱՑՈՂԻ մը առն մեծցած
Կին գրեերու կողեր կրծած ,
Չնցն մկնիկ մը կար հըպարա .
Որ երթալով օր մ'արտէ արտ
Կը տեսնէ կով մը ծանրաքայլ .
“ Ա՞ս է եղեր , կ'ըսէ , ժուռ գալ .
Խնջուան որ գու մէկ մը շարժիս՝
Ճամբուդ կէսը կը տեսնես զիս .
Սորվէ սորվէ կով բարեկտմ՝
Թէպէտ պղտիկ ես կ'երեամ՝
Բայց աես ինչպէս շուտավ շուտավ
Կ'երթամ կու գամ ամէն ձամբով .
Մեծութենէն բան չելլար , չէ .
Ճարսլիկ եղեր , ինծի նայէ , , , .
Դեռ խօսին կէսը բերանն էր՝
Մէկ մ'ալ կատուն որ պահուըաեր
Ու կը գիտէր յարմար ատեն՝
Ցատքեց վըրան , ցըցուց իրեն
Ի՞նչ աննըման են մէկմէկու ,
Չընցն մըկան չափն ու կովու :

Դուք ալ պարծենկոտ իմաստակէ
Փորձով չափերնիդ կ'իմանաք :